213613

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาศักยภาพและแนวทางการพัฒนาในการดูแลรักษาสุขภาพพื้นบ้านล้านนาในเขตจังหวัดลำพูน ไปสู่สภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ตลอดจนรูปแบบธุรกิจขององค์ความรู้ดังกล่าว กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จาก 2 กลุ่ม ได้แก่ หมอเมือง จำนวน 15 คน ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง อำเภอป่าซาง อำเภอบ้านโฮ่ง อำเภอทุ่งหัวช้าง และอำเภอลี้ และกลุ่มผู้ใช้บริการ จำนวน 186 คน วิธีการศึกษาใช้ทั้งวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยในการเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มของหมอเมืองใช้การสัมภาษณ์เจาะลึก การสังเกต และการสาธิต ส่วนในกลุ่มผู้ใช้บริการใช้แบบสอบถาม ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์เชิงพรรณาประกอบค่าสถิติร้อยละ

ผลการศึกษา สรุปได้ว่า

ผู้ใช้บริการจากหมอเมืองส่วนใหญ่เป็นผู้ที่อยู่ในวัยตั้งแต่อายุ 41-60 ปี เป็นผู้ที่ประกอบอาชีพค้าขาย เกษตรกรรม และรับจ้างทั่วไป ส่วนปัจจัยที่ทำให้ใช้บริการของหมอเมืองลำพูน ที่พบมากกว่าปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ ความศรัทธา/เชื่อถือในตัวหมอเมือง รองลงมาได้แก่ การที่หมอเมืองมีความเป็นกันเองและตนเองรู้สึกอบอุ่นใจในการใช้บริการ การเคยเห็นคนอื่นมารักษาแล้วได้ผล การพูดคุยบอกอาการกันรู้เรื่อง การได้รับการชักชวนให้มาใช้บริการจากญาติ/เพื่อน และไม่ต้องเสียเวลารอนาน

ในส่วนของกิจกรรมการดูแลรักษาสุขภาพพื้นบ้าน เป็นลักษณะของการผลิตสินค้าและให้บริการ ที่เกี่ยวข้องกับสมุนไพรบำบัด กายภาพบำบัด และพิธีกรรมบำบัด หมอเมืองส่วนใหญ่ดำเนินกิจการเพียงคนเดียว แต่ในบางพื้นที่ก็มีการรวมกลุ่มของหมอเมืองในการให้บริการ โดยผู้ใช้บริการมีทั้งคนในชุมชนและภายนอก รวมทั้งชาวต่างประเทศด้วย สำหรับสถานที่ผลิตสินค้าและให้บริการส่วนใหญ่ใช้พื้นที่บริเวณบ้านพักของตน

ในการพัฒนาองค์ความรู้ในการดูแลรักษาสุขภาพพื้นบ้านในจังหวัดลำพูน ไปสู่สภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมนั้น กิจกรรมการดูแลรักษาสุขภาพพื้นบ้านบางอย่างด้านกายบำบัดและสมุนไพรบำบัด นับว่ามีโอกาสในทางการตลาด โดยควรพัฒนาให้เป็นทางเลือกใหม่ของการดูแลรักษาสุขภาพเพื่อส่งเสริมสุขภาพของชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง แต่ก็ยังต้องการการส่งเสริมและสนับสนุนอีกหลายด้าน โดยเฉพาะในเรื่องของกฎหมายที่ยังไม่เอื้อต่อการให้บริการและการผลิตสินค้ามากนัก

สำหรับรูปแบบธุรกิจขององค์ความรู้ในการดูแลรักษาสุขภาพพื้นบ้านล้านนาของหมอเมืองลำพูนนั้น จะมุ่งไปที่คนในชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง โดยมีหลายกิจกรรมที่เหมาะสม ทั้งในแง่ของผลิตภัณฑ์ ราคา และเวลา โดยช่องทางการจัดจำหน่ายควรอยู่ในชุมชนที่เป็นย่านชุมชนและสะดวกในการเดินทางไปใช้บริการ

213613

The study is aimed to investigate potential and how to promote northern traditional health care in Lamphun to become small and medium enterprises including to find an appropriate model of business for them as well. The samples in the research were obtained by using purposive sampling method derived from 2 groups, namely, 15 traditional healers from Mueang, Pa Sang, Ban Hong, Thung Hua Chang, and Lee districts, and 186 customers. Both qualitative and quantitative methods were introduced in the study. Tools of data collection from traditional healers included in-depth interview, observation, and demonstration. In the case of customers, the researchers used questionnaires as a means of data collection. Methods of data analysis were depended upon type of data, that is content analysis was used for qualitative data and descriptive analysis like percentage was used for quantitative data.

Results of study

Most of northern traditional health care's customers were between 41-60 years of age. Their occupations were mainly in business, agriculture, and general employment. Factors motivating them to adopt traditional healing were as follows respectively, having faith/ trusting healers, friendly services and feeling warm to get services, having experience before, easy to communicate, being informed from relatives and friends, and finally, spending less time for getting services.

The healing activities done by traditional healers were producing herbal medicines, physically healing services, and medical rituals. Most of healers in Lamphun were doing their business alone, except some areas that they organized their own groups and delivered service to the whole community including foreigners. Normally they preferred to use their homes as a base of production.

The capacity building to develop traditional healing from family business to small and medium enterprises depended upon types of healing. For example, there was a marketing opportunity for massage and herbal medicine because they are regarded as alternative medicine. Though marketable, they were in need of many supports mainly on legal status of traditional products and services.

The proper business model suitable for traditional healing in Lamphun was to concentrate on the communities in the neighborhood. Prices of many services and products are reasonable but should be exhibited in business zone which are easily accessed.